

EUROOPA KESKPANK

EUROSÜSTEEM

EUROSÜSTEEMI EKSPERTIDE MAKROMAJANDUSLIK ETTEVAADE EUROALA KOHTA

Eurosüsteemi eksperdid on kuni 24. novembrini 2006 saadaval olnud teabe põhjal koostanud ettevaate, mis käsitleb euroala makromajanduslikku arengut.¹ Reaalse SKP keskmine aastakasv peaks ulatuma 2006. aastal 2,5–2,9%ni, 2007. aastal 1,7–2,7%ni ning jääma 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Ühtlustatud tarbijahinnaindeksi (ÜTHI) keskmine kogukasv on 2006. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2007. aastal 1,5–2,5% ning jääb 2008. aastal vahemikku 1,3–2,5%.

Taustinfo A

TEHNILISED EELDUSED

Eurosüsteemi ekspertide ettevaade põhineb mitmetel intressimäärasid, vahetuskursse, naftahinda ja eelarvepoliitikat käsitlevatel eeldustel.

Tehnilised eeldused intressimäärade kohta ning naftahinna ja muude toorainete (v.a energia) hinna kohta põhinevad turgude ootustel. Kolme kuu EURIBORina mõõdetavate lühiajaliste intressimäärade puhul põhinevad turgude ootused forvardtehingute kurssidel 2006. aasta 14. novembri seisuga, andes läbilõike tulukõvera hetkeseisust. Nende eelduste kohaselt peaksid lühiajalised intressimäärad tõusma keskmiselt 3,1%lt 2006. aastal keskmiselt 4,0%ni 2007. aastal ja langema 2008. aastal mõnevõrra, ulatudes keskmiselt 3,8%ni. 2006. aasta 14. novembri seisuga peaks turgude ootuste kohaselt riikide kümneaastase tähtajaga võlakirjade nominaalne intressimäär euroalal püsima nii 2006., 2007. kui ka 2008. aastal samal tasemel. 14. novembril lõppenud kahepäevase perioodi jooksul toimunud futuuriturgude arengu põhjal eeldatakse, et naftabarreli keskmine hind on 65,5 USD 2006. aastal, 64,6 USD 2007. aastal ja 67,2 USD 2008. aastal. Muude toorainete (v.a energia) hinnad peaksid USA dollarites ulatuma 2006. aastal 28,8%ni, 2007. aastal 15,2%ni ja jääma 2008. aastal 3,7% tasemele.

Tehniliseks eelduseks on, et kahepoolsed vahetuskursid püsivad ettevaateperioodil muutumatuna 14. novembrile eelnenud kahe nädala jooksul kehtinud tasemel. Seega peaks EUR/USD vahetuskurs püsima tasemel 1,28 ning euro efektiivne vahetuskurs peaks olema 2005. aasta keskmisest 1,6% kõrgem.

Eelarvepoliitikat käsitlevad eeldused põhinevad euroala liikmesriikide riigieelarve kavadel. Need hõlmavad majanduspoliitilisi meetmeid, mille riikide parlamendid on juba heaks kiitnud või mis on üksikasjalikult välja töötatud ja läbivad tõenäoliselt edukalt seadusandliku protsessi.

RAHVUSVAHELINE KESKKOND

Euroala väliskeskkond peaks ettevaateperioodil jääma soodsaks. Ameerika Ühendriikides ja Jaapanis peaks SKP reaalkasv mõnevõrra aeglustuma, arenevas Aasias aga olema ettevaate kohaselt jätkuvalt kiire. SKP reaalkasvu Aasias toetab tugevalt sisenõudlus. Enamikus suurtes majandusriikides peaks kasv püsima dünaamiline. 1. mail 2004 Euroopa Liiduga ühinenud riikides jätkub ettevaate kohaselt kiire majanduskasv.

¹ Ettevaate koostamisel osalesid nii EKP kui ka euroala liikmesriikide keskpankade eksperdid. See kuulub materjalide hulka, mida EKP nõukogu kasutab kaks korda aastas majandusarengu ning hinnastabiilsusega seotud riskide hindamiseks. Lisateavet ettevaate koostamisel kasutatavate menetluste ja meetodite kohta saab 2001. aasta juunis koostatud EKP juhendist „A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises”. Ettevaatega seotud ebakindluse väljendamiseks esitatakse tulemused kõigi muutujate puhul väärtusvahemikena. Need põhinevad eelmiste aastate ettevaadete ja tegelike tulemuste vahelistel erinevustel. Väärtusvahemike ulatus vastab nende erinevuste absoluutväärtuse kahekordsele keskmisele.

Kokkuvõttes peaks reaalse SKP aastakasv väljaspool euroala olema 2006. aastal keskmiselt 5,3% ning 2007. ja 2008. aastal ligikaudu 4,8%. Euroalaväliste eksporditurgude kasvutempo ulatub ettevaate kohaselt 10,2%ni 2006. aastal, 7,1%ni 2007. aastal ja 6,7%ni 2008. aastal.

SKP REAALKASVU ETTEVAADE

Euroastati esialgsel hinnangul oli euroala SKP reaalkasv 2006. aasta teises kvartalis eelmise kvartaliga võrreldes 1,0% ja kolmandas kvartalis 0,5%. SKP kvartaalne kasv peaks ettevaateperioodil püsima 0,5% tasemel või veidi kõrgemal, välja arvatud 2007. aasta esimeses kvartalis, mil kasvu pärsib tõenäoliselt mõnevõrra kaudsete maksude märkimisväärne tõus.

Sellest lähtudes peaks SKP keskmine aastane reaalkasv ulatuma ettevaate kohaselt 2,5–2,9%ni 2006. aastal, 1,7–2,7%ni 2007. aastal ja jääma 2008. aastal vahemikku 1,8–2,8%. Eeldatavalt tugeva välisnõudluse püsites peaks majandustegevust ettevaateperioodil jätkuvalt toetama ekspordi kasv. Hoolimata 2007. aasta alguses kavandatava kaudsete maksude tõusu ajutisest mõjust, peaks euroala sisenõudlus suurenema üldjoontes stabiilselt.

Tabel 1 Makromajanduslik ettevaade euroala kohta

(keskmine aastane muutus protsentides)^{1), 2)}

	2005	2006	2007	2008
ÜTHI	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5	1,3–2,5
Reaalne SKP	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7	1,8–2,8
Eratarbimine	1,4	1,8–2,2	1,3–2,3	1,2–2,8
Valitsussektori tarbimine	1,3	1,4–2,6	0,5–1,5	0,8–1,8
Kapitali kogumahutus põhivarasse	2,7	4,4–5,4	2,5–5,5	1,8–5,0
Ekspord (kaubad ja teenused)	4,6	6,6–9,4	4,2–7,4	4,2–7,4
Import (kaubad ja teenused)	5,5	6,7–9,3	3,9–7,3	4,0–7,4

1) Kõigi muutujate ja ajavahemike kohta esitatud väärtusvahemikud põhinevad euroala keskpankade eelmiste perioodide ettevaadete ja tegelike tulemuste vaheliste erinevuste absoluutväärtuste keskmisel. Reaalset SKPd ja selle komponente käsitlev ettevaade põhineb tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmetel. Ekspordi ja impordi ettevaade hõlmab ka euroalasisest kaubandust.

2) Ettevaade hõlmab 2007. aasta hinnangutes euroala kohta ka Sloveeniat. Sloveenia osakaal euroala 2005. aasta SKPs oli 0,3%. Protsentides väljendatud muutused 2007. aasta kohta põhinevad euroala koosseisul, kuhu Sloveenia on kaasatud juba 2006. aastal.

SKPsse kuuluvate euroala kulukomponentide osas leitakse, et eratarbimine suureneb 2006. aastal keskmiselt 1,8–2,2%, 2007. aastal 1,3–2,3% ja 2008. aastal 1,2–2,8%. 2006. aasta lõpus peaks tarbimise kasv olema suhteliselt kiire, kuid 2007. aastal jääb see kaudsete maksude eeldatava tõusu tulemusel tõenäoliselt tagasihoidlikumaks. Kodumajapidamiste kasutatavat tulu toetavad ettevaate kohaselt tööturutingimuste paranemine ja mõningal määral mittetõise tulu suurenemine ettevõtete kasumi kiire kasvu taustal. Säästumäär peaks ettevaateperioodil püsima üldjoontes stabiilsena.

Põhivarainvesteeringute keskmine aastane kasvumäär on ettevaate kohaselt 2006. aastal 4,4–5,4%, 2007. aastal 2,5–5,5% ja 2008. aastal 1,8–5,0%. Ettevõtlusinvesteeringuid peaksid toetama suur välisnõudlus, soodsad rahastamistingimused ja ettevõtete tulu suurenemine. Erasisikute investeeringud elamuehitusse peaksid ettevaateperioodil mõõdukalt elavnema.

Koguekspordi (k.a euroalasisene kaubandus) keskmine aastane muutus peaks 2006. aastal olema 6,6–9,4% ning jääma 2007. ja 2008. aastal vahemikku 4,2–7,4%. Euroalaväliste eksporditurgude osakaal peaks suurema üleilmse konkurentsi ja hindade konkurentsivõime vähenemise järelmõju tõttu veidi

kahanema. Koguimpordi keskmine aastane kasvumäär peaks jääma vastava ekspordinäitajaga võrreldes veidi madalamale. Netoekspordi mõju peaks püsima ettevaateperioodil üldjoontes neutraalne.

Tööhõive peaks 2006. aasta soodsa majandusarengu toel ettevaateperioodil stabiilselt kasvama. Tööjõupakkumine tõenäoliselt suureneb, sest uute töökohtade loomise väljavaated on paranenud ja mitme euroala riigi tööturul on läbi viidud struktuurireforme. Töötuse määr peaks ettevaateperioodil veelgi vähenema.

HINNA- JA KULUETTEVAATED

ÜTHI keskmine kogukasv on 2006. aastal ettevaate kohaselt 2,1–2,3%, 2007. aastal 1,5–2,5% ja 2008. aastal 1,3–2,5%. Kõrgemate energia ja tooraine (v.a nafta) hindade viimastel aastatel täheldatud märkimisväärne mõju muude hindade arengule peaks naftahinna hiljutise languse ja üksnes tagasihoidliku naftafutuuride hindade tõusu tõttu ettevaateperioodil vähenema. Samas põhinevad hinnaettevaated ootusel, et palgakasv jääb mõõdukaks ja kiireneb vaid ettevaateperioodi lõpus mõnevõrra. Töövõljalikuse kasv peaks püsima üldjoontes stabiilsena, viidates tööjõu erikulude aeglasele kasvutempole ettevaateperioodil. 2007. aastal mõjutavad ÜTHI-inflatsiooni eelkõige kõrgemad kaudsed maksud (muutes euroala ÜTHI-inflatsiooni kokku 0,5 protsendipunkti võrra). Seevastu 2008. aastal ei peaks kaudsed maksud praeguse ettevaate kohaselt inflatsiooni mõjutama. Lisaks põhinevad ÜTHI ettevaated ootusel, et kasumimarginaalid suurenevad stabiilselt ja impordist (v.a tooraine) tulenev hinnasurve jääb madalaks.

VÕRDLUS 2006. AASTA SEPTEMBRI ETTEVAATEGA

Värskematele andmetele ja oodatust madalamatele energiahindadele tuginedes prognoositakse 2006. aasta septembri kuubülletäänis avaldatud EKP ekspertide makromajandusliku ettevaatega võrreldes 2006. ja 2007. aastaks mõnevõrra kiiremat SKP reaalkasvu. Ka ÜTHI-inflatsioon jääb madalamate energiahindade eeldusel ettevaate kohaselt 2006. ja 2007. aastal oodatust aeglasemaks.

Tabel 2 Võrdlus 2006. aasta septembri ettevaatega

(keskmine aastane muutus protsentides)

	2005	2006	2007
Reaalne SKP – september 2006	1,5	2,2–2,8	1,6–2,6
Reaalne SKP – detsember 2006	1,5	2,5–2,9	1,7–2,7
ÜTHI – september 2006	2,2	2,3–2,5	1,9–2,9
ÜTHI – detsember 2006	2,2	2,1–2,3	1,5–2,5

TEISTE INSTITUTSIOONIDE PROGNOOSID

Mitmed rahvusvahelised organisatsioonid ja eraettevõtted on avaldanud arvukalt prognoose euroala majandusarengu kohta. Kuna kõnealused prognoosid koostati erineval ajal ning on seetõttu osaliselt vananenud, siis ei saa neid omavahel ega ka eurosüsteemi ekspertide ettevaatega üheselt võrrelda. Lisaks kasutatakse eelarvepoliitikat, finantsturge ja euroalaväliseid muutujaid, sealhulgas naftahinda käsitlevate eelduste väljatöötamisel erinevaid, kohati määratlemata meetodeid.

Teiste institutsioonide kättesaadavate prognooside kohaselt ulatub euroala SKP aastakasv 2006. aastal 2,4–2,6%ni, 2007. aastal 1,9–2,2%ni ja 2008. aastal 2,0–2,3%ni. Keskmine aastane ÜTHI-inflatsioonimäär on 2006. aastal 2,2–2,3%, 2007. aastal 1,9–2,4% ja jääb 2008. aastal 1,8–2,1% piiresse. Ehkki Rahvusvaheline Valuutafond prognoosib 2006. aastaks eurosüsteemiga võrreldes mõnevõrra aeglasemat SKP kasvu, jäävad kõigi ülejäänud institutsioonide prognoosid eurosüsteemi prognoosiga samale tasemele.

Euroala SKP reaalkasvu ja ÜTHI-inflatsioonimäära prognooside võrdlus

(keskmine aastane muutus protsentides)

	Avaldamiskuupäev	SKP kasv			ÜTHI-inflatsioon		
		2006	2007	2008	2006	2007	2008
Euroopa Komisjon	nov 2006	2,6	2,1	2,2	2,2	2,1	1,9
RVF	sept 2006	2,4	2,0	2,0	2,3	2,4	2,1
OECD	nov 2006	2,6	2,2	2,3	2,2	1,9	1,8
<i>Consensus Economics Forecasts</i>	nov 2006	2,6	1,9	-	2,2	2,1	-
<i>Survey of Professional Forecasters</i>	nov 2006	2,6	2,0	2,0	2,2	2,1	1,9

Allikad: Euroopa Komisjoni *Economic Forecasts* (sügis 2006); RVFi *World Economic Outlook* (september 2006); OECD *Economic Outlook* nr 80 (esialgne versioon), *Consensus Economics Forecasts* ja EKP *Survey of Professional Forecasters*. Eurosüsteemi ekspertide makromajanduslikus ettevaates ja OECD prognoosides kasutatakse tööpäevade arvu järgi korrigeeritud andmeid, kuid Euroopa Komisjoni ja RVFi prognoosides on need tööpäevade arvu järgi korrigeerimata. Muude organisatsioonide prognoosides ei täpsustata, kas andmed on tööpäevade arvu järgi korrigeeritud või mitte.

© Euroopa Keskpang, 2006

Aadress: Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
 Postiaadress: Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
 Telefon: +49 69 1344 0
 Faks: +49 69 1344 6000
 Koduleht: <http://www.ecb.int>

Kõik õigused on kaitstud.

Taasesitus õppe- ja mitteäriilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.